

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:2

2012-02-23

S2011/9837/FST (delvis)

Socialdepartementet

Statskontoret

Box 8110

104 20 Stockholm

Uppdrag att kartlägga kommunernas och Arbetsförmedlingens insatser för personer med ekonomiskt bistånd som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att kartlägga kommunernas och Arbetsförmedlingens insatser för personer som får ekonomiskt bistånd och som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen. Kartläggningen ska avse vilken typ av insatser som kommunerna begär att den arbetssökande biståndsmottagaren ska delta i. Av kartläggningen ska framgå i vad mån insatserna är anpassade efter varje individs förutsättningar och behov och om de är riktade till särskilda grupper, såsom kvinnor respektive män, personer med eller utan barn, unga upp till 24 år respektive personer 25 år eller äldre, inrikes födda och utrikes födda med olika vistelsetid i Sverige och uppdelat på födelseregion, personer med funktionsnedsättning samt personer med olika utbildningsnivå eller arbetslivserfarenhet.

Statskontoret ska vidare redovisa svar på följande frågor avseende kommunernas insatser:

- Hur bedömer kommunerna den enskildes behov av insatser?
- I vilken utsträckning tas hänsyn till den enskildes önskemål och hur dokumenteras dessa i en handlingsplan?
- I vilket skede görs insatser för den enskilde, hur lång tid pågår de och varför avslutas de?
- Finns det skillnader mellan kommunerna vad gäller omfattningen och typen av insatser som görs och vari består i så fall dessa skillnader?

Statskontoret ska, när det gäller samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedlingen kartlägga:

- Vilken samverkan som förekommer mellan kommuner och Arbetsförmedlingen för personer som får ekonomiskt bistånd och som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen.
- Hur socialtjänsten samråder med Arbetsförmedlingen inför beslut om insatser för personer som har ekonomiskt bistånd.
- I vilken mån kommuner tar del av informationen i handlingsplanen, om det finns rutiner för detta och hur handlingsplanen i så fall används.
- Hur kommunerna tillförsäkrar sig att biståndsmottagarna är inskrivna hos Arbetsförmedlingen.
- Eventuella hinder för samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedling, såsom begränsad möjlighet till informationsutbyte, samt ge förslag på hur dessa hinder kan överkommas utifrån nuvarande regelsystem och ansvarsfördelning.

Statskontoret ska vidare redovisa svar på följande frågor avseende Arbetsförmedlingens insatser:

- Vilka insatser får biståndsmottagare från Arbetsförmedlingen?
- Får personer med ekonomiskt bistånd del av Arbetsförmedlingens programinsatser inklusive förmedlingsinsatser på lika villkor som övriga inskrivna och i hur stor utsträckning övergår de i arbete (med eller utan stöd) eller lämnar Arbetsförmedlingen av andra orsaker?

I de delar som rör kommunernas och Arbetsförmedlingens insatser samt samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedlingen ska uppdraget utföras genom granskning av klienters akter hos kommuner och Arbetsförmedlingen. Detta förutsätter sedvanlig sekretessprövning.

I den del som rör kartläggningen av om biståndsmottagarna får del av Arbetsförmedlingens insatser på lika villkor som övriga inskrivna ska Statskontoret så långt möjligt samköra personuppgifter från Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd, Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik och Statistiska centralbyråns longitudinella integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier (LISA). Samkörningen ska gälla relevanta bakgrundsfaktorer som t.ex. arbetslöshet, biståndsmottagande, orsak till biståndsmottagande och inkomster.

För fullgörande av uppdraget behövs tillägg i 7 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) införas som ger ett sekretesskydd för de uppgifter som Statskontoret ska ta del av. Beslut om detta uppdrag gäller med förbehåll för att regeringen fattar beslut om en sådan förordningsändring.

De samkörda uppgifterna ska gallras efter det att uppdraget har slutförts.

Statskontoret ska vid genomförande av uppdraget samråda med Socialstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Ungdomsstyrelsen, andra berörda myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samt med Socialdepartementet, Finansdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast 1 mars 2013.

Statskontoret beviljas sammanlagt 100 000 kronor för genomförandet av uppdraget. Medlen ska användas för inhämtande och samkörning av dataunderlag.

Kostnaderna ska belasta statsbudgeten för 2012 enligt följande:

Kammarkollegiet ska efter rekvisition från Statskontoret engångsvis utbetala 33 000 kronor som ska belasta utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, anslaget 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser, anslagsposten 4 Försöksverksamhet med sysselsättningsskapande åtgärder. Medel som inte använts inom ramen för uppdraget ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2013.

Regeringskansliet (Socialdepartementet) ska efter rekvisition från Statskontoret engångsvis utbetala 67 000 kronor som ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 7 Utveckling av den sociala välfärdsstatistiken. Medel som inte använts inom ramen för uppdraget ska återbetalas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 mars 2013.

Rekvireringar och redovisningar ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Det ekonomiska biståndets roll är att fungera som ett yttersta skydds nät för människor som har tillfälliga försörjningssvårigheter. Enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, är det endast den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt som har rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Om den enskilde är arbetslös och har arbetsförmåga, bör socialnämnden i regel kunna kräva att han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande på heltid och är villig att ta anvisat arbete.

Socialtjänsten fick 1998 genom införandet av 4 kap. 4 § och 5 § i SoL rätt att ställa vissa krav på yngre personer som uppbär försörjningsstöd. Av regeringens proposition Ändring i socialtjänstlagen (prop. 1996/97:124)

framgår att den nya bestämmelsen i första hand tar sikte på unga under 25 år som inte fått fäste på arbetsmarknaden eller kommit in på någon reguljär utbildning och inte heller har kunnat beredas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Vidare framgår att bestämmelsen även kan tillämpas i vissa andra situationer för personer som är äldre än 25 år. Detta kan dock inte ske regelmässigt, utan socialnämnden måste genom samråd med länsarbetsnämnden (numera Arbetsförmedlingen) förvissa sig om att denna typ av åtgärd av särskilda skäl är den lämpligaste för den enskilde.

Arbetsförmedlingen ska erbjuda insatser, såväl förmedling som arbetsmarknadspolitiska program, som bedöms vara arbetsmarknadspolitiskt motiverade. Enligt myndighetens instruktion ska Arbetsförmedlingen prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden. I propositionen Ytterligare reformer inom arbetsmarknadspolitiken, m.m. (prop. 2006/07:89) skriver regeringen att arbetslösa som inte har rätt till arbetslöshetsersättning och som oavsett försörjningsform varit sammanhängande arbetslösa och anmälda hos den offentliga arbetsförmedlingen eller deltagit i arbetsmarknadspolitiska program under minst 18 månader ska kunna anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin. Från den 1 februari 2012 gäller att den arbetssökande, enligt förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin, ska ha varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen eller deltagit i arbetsmarknadspolitiska program under 14 sammanhängande månader.

Arbetsförmedlingen ska i samråd med den som söker arbete upprätta en individuell handlingsplan där den arbetssökandes skyldigheter och planerade aktiviteter anges. Planen ska upprättas senast trettio dagar från det att den enskilde anmäler sig som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. En handlingsplan för den som inte fyllt 25 år bör dock upprättas tidigare. En del i handlingsplanen är i allmänhet en regelbunden återrapportering av den arbetssökandes jobbsökande.

Regeringen anser att det mot bakgrund av dessa bestämmelser är angeläget att följa upp och kartlägga kommunernas och Arbetsförmedlingens insatser för personer med ekonomiskt bistånd och hur samverkan mellan myndigheterna fungerar.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Karin Stillerud

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA

Finansdepartementet/EA

Finansdepartementet/KLS

Utbildningsdepartementet/UC

Arbetsmarknadsdepartementet/A

Arbetsmarknadsdepartementet/IU

Regeringskansliets förvaltningsavdelning/Ek

Socialutskottet

Arbetsmarknadsutskottet

Arbetsförmedlingen

Socialstyrelsen

Statistiska Centralbyrån

Ungdomsstyrelsen

Sveriges Kommuner och Landsting